

מבלי משים, לכפר אנדלוסי שבו נחגגת חתונה. דהרות הסוסים משכנעות גם כש אינן אלא גרמזות על ידי תנועות גוף של רקדנים, הטראגדיה מתחוללת ומסעירה, גם ללא אביון אחד של תיפאורה.

רוחות רפאים. מה לקארלוס סאורה (קריאת העורב), במאי שכל סרטיו עד היום היו מבוססים על תסריטים מקוריים שלו ולבלט המבוסס על מחזה? תשובה אחת, של מי שמשקיף מן הצד בקאריירה של סאורה, יכולה להיות שסאורה נמצא היום בתקופת מעבר. במשך שנים עשה סרטים מתחכמים, שהצליחו בפיקחות רבה לעבור את הצנזורה של מישטר פראנקו, למרות שהביעו מחאה חריפה, נגד מישטרן. מאז מותו של פראנקו מצא את עצמו סאורה נלחם נגד רוחות רפאים של העבר ושוקע בהדרגה לתוך תרגילי סיגנון מרת-קים כשלעצמם, לאנשי מקצוע, אבל פחות משעשעים לקהל הרחב, לאירוניה הוא מחפש אתגרים חדשים, וסרט משלו על בעיות הגוער, מהר מהר, יוצג בקרוב בישראל. הסרט הנוכחי יכול להיות, במיטת גרת זו, אתגרת בדרכו, מעין פסק זמן לפני שיהליט לאן יפנה בעתיד.

תשובה אחרת יתנה על ידי סאורה עצמו, בראיון מיוחד להעולם הזה בפסטיבל קאן, שם הוצג הסרט מחוץ למיסגרת התחרות, וכתה לתגובות נלהבות. אומר סאורה: "בשנות החמישים, עוד לפני שהתחלתי לעשות סרטים עלייה, הקדשתי לא מעט זמן לצילום של פסטיבלים מוסיקליים, ואני חייב להודות שהחזרות על הצגות מחול קלאסיות ופלאמנקו, עניינו אותי הרבה יותר מן ההצגות עצמן. יתכן שהסיבה לכך היתה נקודת הראות המיוחדת שהיתה לי. מצד אחד, הייתי צופה מן השורה, אבל מצד שני, יכולתי לראות מקרוב, מן הבימה, את כל הויעה ואת כל המאמץ שמשקיעים המשתתפים כדי להגיע לשלמות של ההצגה המוגמרת."

לא לבגוד. "אם סירבתי עד היום לעבד יצירות סיפוריות או בימתיות לקולנוע, הרי זה משום שנדמה היה לי, כי בכך אבחר בדרך קלה מדי ואבגוד, אבל מסוימת באמנות שבה אני עוסק. אבל גאדס התמודד עם בעיה דומה כאשר החליט להפוך את המחזה של לורקה לבלט; והוא הצליח מעל ומעבר לכל המשוער. בכוררי אוגרפיה של גאדס יש יחס עמוק של כבוד למקור, והתרחקות מכוונת ומצלחת מאוד מכל דבר אופנתי. קל מאוד היה להיעזר בדפוסים קבועים, כמו "חומות אנדלוסיה הלבנות" או "הצוענים כהי העור". גאדס בחר להדגיש דווקא את הצדדים הפולחניים והתיכסיים שבמחזה, ולהזקק אותם באמצעות המחול. הוא השיג קצב כמעט מושלם. כשהוא נעזר במוסיקה פלאמנקו בלבד, והוא משתמש בכל המרי-כיבים הדרושים להמחשת הטראגדיה, מאי-פוק כואב ועד להמוניות זולה, הבלט שלו כבול יותר מכל יצירה אחרת, מצד אחד עליידי נושא המחזה, מצד שני עליידי קצבי המוסיקה, ואף על פי כן, התוצאה נראית כהתפרצות יצירתית של אדם אחד בודד.

"נוכחתי במיקרה באחת החזרות של גאדס והוקסמתי ממראה עיני. החלטתי לעשות סרט שיהווה מעין תעודה על תהליך היצירה. הסרט הוא למעשה ביטוי למה שראו עיני באחת החזרות האחרונות. הצלחה גדולה. כדי לדייק, הסרט הוא

אנטוניה של תשוקה

ניקולסון ולאנג': נוכחות חזקה

נה, פחד מאובדן החופש, כל אלה אמנם קיימים ביחסים שביניהם, וכל תפנית בעלילה מעמידה אותם במבחן גדול יותר מן הקודם, אבל התשוקה שמחזיקה אותם יחד, חזקה מכל. הבמאי בוב רפאלסון ("רסיסי חיים") מחזיר את הסיפור לרקע המקורי שלו, תקופת השפל הכלכלי באמריקה של שנות השלושים, ומניח למצב הכלכלי להוות גורם לחץ נוסף ומכביד במיוחד.

הדוור מצלצל פעמיים (פאר, תל-אביב, ארצות-הברית) — זאת הגירסה הרביעית לרומן באותו שם של גיימס קיין. מה שמשך את יוצרי הסרטים, היתה מערכת היחסים שבין גבר ואשה, המושתתת כולה על טהרת התאוה. ברור שהסרטים לפני, או קצת אחרי 1940, לא יכלו אלא להתפק ברמזים. מסתבר שגם היום אין הוליווד מעזה ללכת עד הסוף בעניין זה, פן יכריזו אירגוני הצדקה חרם על המיבצע כולו.

עלילת הסרט פשוטה מאוד. פראנק, נווד הנמצא בדרכו משיקאגו ללוס אנג'לס, נכנס לעבוד בתחנת-דלק מבודדת בקליפורניה, המוחזקת על ידי גבר בגיל העמרי, דה, ורעייתו הצעירה, קורה. בין הפועל השכיר לאשת בעל-הבית נרקם במהירות מסחררת אחד מאותם הרומנים שאפשר לכתוב "תשוקה ממבט ראשון". הם אינם מחמיצים שום הזדמנות להתעלס, כאשר הבעל נעדר מן הבית. הם אפילו מהרררים באפשרות בריחה יחד מן המקום, אבל כאשר הבריחה עולה על שרטון, הם מחד-לטים לרצוח את הבעל ולרשת את העסק. הם מבצעים את זממם, ובדרך מיקרה מתגלה הדבר. הם עומדים לדין, אבל פרקליט ערמומי מציל את עורם. נדמה כאילו סופו של הפשע עומד להשתלם, עד שהתמונה האחרונה בסרט מספקת את התפנית הסופית.

הסרט בנוי כולו גלים גלים של סערות-יצרים, היוצרות קשר אמיץ בין שני הנאהבים. חשדות, חששות, שיט-

אנטוניה של בדידות

סאלי פילד: אשה בעקבות גורלה

של ריט, המציג איזור זה של אמריקה באורח מייאש לא פחות מ"אדם בעקבות גורלו", למרות השוני שבין הסרטים.

כהרגלו, משיג ריט מישחק ברמה גבוהה משני שחקני הראשיים (סאלי פילד זכתה בפרס "אוסקר" כשהיו פיעה ב"נורמה ריי"). אולם בעייתו העיקרית של התסריט היא שבמקום סיפור מנובש אחד, הוא מגיש אוסף של מערכונים, שאינם מוסיפים זה לזה הרבה.

מעבר לרחוב האחורי (אס-תר, תל-אביב, ארצות-הברית) — עוד סיפור אהבה אחד בין גבר לאשה, ללא שום סממן של זוהר הוליוודי. אולם להבדיל מ"הדוור מצלצל פעמיים", אין סרטו החדש של מארטין ריט מתייחס לזוג שהקשר שלו הוא התאוה, אלא הבדידות וחוסר האונים של כל אחד מן השניים, למרות האש-ליה שבה הם משתעשעים, כאילו הם יצורים חופשיים ובני חורין.

בעצם, קשה להניח שתשוקת-בשרים תהיה זו שתניע יצאנית ותיקה להתחבר עם מתאגרף מפוקפק. מה שמחזיק אותם יחד, תחילה, זה החשש המשותף מן החוק, שעשוי להניח עליהם את ידיו. אחר-כך מחזיקה אותם הסתבכות משותפת בכל מיני תסבוכות קטנות, ההישרדות המשותפת, ללא פרוטה בכיס, באמצע הדרך, החיבה הנוצרת ביניהם, ומעל הכל, הצורך שיש לכל אחד מהם לחיות עם עוד מישהו.

העלילה כולה היא תיאור של מסע, המתחיל בצד אחד של דרום ארצות-הברית, אלאבאמה, וסופו בקצה השני, קליפורניה. בדרום עובדים השניים שורה ארוכה של עיירות קטנות ודומות זו לזו, עיירות שמתגלות לעין המצלמה רק דרך הפרברים העניים והמרודים שלהם. אפילו מצלמתו של ג'ון אלונזו ("צ'יינטיאון") אינה מצי ליחה להראותם מפתים יותר. ההומור שהתסריטאי גארי דאוור מנסה לרוחס לכל אחת מן התחנות בדרך, אינו מצליח להסתיר את השקפת העולם, פסימית ביסודה,

בעצם שיחזור של הצגה, מאחר ונעשה לאחר שגירסתו של גאדס זכתה כבר להצלחה גדולה. אולם סאורה השתדל לשמור על אותנטיות גדולה ככל האפשר. הוא השתמש באולם החזרות של הלהקה, ודאג שתנאי החזרה ישוחזרו בקפדנות. "בלט היא מלאכה שאינה מכירה באימפרוביזציות." טען סאורה כשדיבר על עבודתו של גאדס, אולם בדיוק את אותו הדבר אפשר לומר גם על הקולנוע של סאורה עצמו.

למי שאינו זוכר, נזכיר כי חתונת הדמים הוא סיפור מעשה בכלה שבורחת עם אהובה הנשוי לבילי הכלולות, ובאמו של החתן, המפקידה בידי בנת סכין כדי שילך לנקום את ניקמת הכבוד, כפי שאביו עשה לפני שנים ושילם על כך בחייו. מתי אפשר יהיה לראות את הסרט בישראל? קשה לדעת. מאחר והוא נמשך רק קצת יותר משעה, מפיצי הסרטים סבורים שאינו מספיק להצגת קולנוע מלאה, וחוזי מזה הנושא אינו נראה להם מיסחרי די הצורך. לעומת זאת, נדמה שזו יכולה להיות תוכנית אידיאלית לטל-וויזיה בצבעים, ומי יודע, אולי נזכה לראות אותה על המסכים הקטנים אצלנו.

אנתוני גאדס וכריסטינה האיום ב"חתונת הדמים"

ניקמת הכבוד